

Saksa, eesti ja vene noored korrastasid Toilas sõjahaudu

TALLINN, 30. juuli. Saksa, eesti ja vene noored tegid kaks nädalat kestnud laagri ajal Ida-Virumaal Toilas ära suure töö Teises maailmasõjas Ida-Viru rindel lahingutes punaarmee vastu langenud sõdurite haudade korrastamisel.

Saksa Sõjahaudade Hooldeliidu korraldatud laagris võtsid noored sõjakalmistul maha võsa ja niitsid ära rohu, ütles ETale Toila keskkooli saksa keele õpetaja Signe Ilmjärv. Noored tegid surnuaiaplatsi korda, lihas ta.

Ilmjärve sõnul osales laagris kokku 19 saksa noormeest ja neidu ning kümme-kond kohalikku eesti ja vene rahvusest noort.

Järgmisel aastal korraldatakse Toilas taas lager ja siis hakatakse tasandama sõjaväekalmistu pinda, rääkis Ilmjärv. Kuna kalmistu

maa-ala oli nõukogude ajal Vene sõjaväe käes, on seal praegu veel kaitsekraave ja punkreid, selgitas ta.

Aastaks 2000 plaanitakse rajada Toila sõjaväekalmistule keskne mälestusmärk, mida finantseerib Saksa Sõjahaudade Hooldeliit.

Toila sõjaväekalmistule on maetud ligi 2000 peamiselt saksa, aga ka norra, flaami ja eesti päritolu sõdurit, kes langesid 1944. aastal võitluses punaarmee vastu. Eelmisel aastal tuvastati paljude Toilasse maetud sõjameeste andmed.

Teise maailmasõja ägedamad lahingud Eesti pinnal toimusid 1944. aasta suvel Ida-Virumaal, kus Sinimägede kaitsmisel suudeti peatada ülekaaluka punaarmee pealetung Tallinnale.